

Hans-Olof Forsberg

Studenthälsovård för distansstudenter

Komplettering till rapporten "Kåravgifter och service"

Titel Studenthälsovård för distansstudenter
Komplettering till rapporten "Kåavgifter och service" av Per Anders Sandberg,
Nätuniversitetet, Rapport 8:2005.
Författare Hans-Olof Forsberg

Utgiven Januari 2006
Formgivare omslag P&P Kommunikation
Rapport 7:2006
ISBN 978-91-85777-06-8

Adress NSHU
Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Box 194
Telefon Brunnshusgatan 6
Fax 871 24 Härnösand
E-post 0611-34 95 00
0611-34 95 05
info@nshu.se
www.nshu.se

Sammanfattning

Kartläggningen utgör en komplettering till rapporten 'Kåravgifter och service' vars målsättning var att ge en översiktlig bild av de olika studentkårernas arbete med att ta tillvara distansstudenternas intressen i sin verksamhet.

Svar inkom från studentkårer vid 11 lärosäten och från studenthälsan vid 21 lärosäten.

Studentkårerna har inte ett eget ansvar för studenthälsovården men ska tillvarata studenterna intressen även i denna fråga. Detta framgår av svaren i kartläggningen bl a på så sätt att en del studentkårer direkt hänvisat frågan vidare till lärosätets studenthälsovård utan att lämna något eget svar.

Andra kårer, ofta med större erfarenhet av distansutbildning och främst utlokaliserad utbildning, har beskrivit hur man på olika sätt arbetar med frågan och att man har stor kännedom om de faktiska förhållandena vid sitt lärosäte. Vissa kårer har angett att man sitter i studenthälsans styrgrupp eller motsvarande.

Särskilt i de fall där lärosätet har omfattande utlokaliserad verksamhet förefaller kårerna vara mycket aktiva. Detta ligger i sakens natur eftersom man här företräder studenter som i allmänhet läser på heltid och i en miljö som motsvarar campus.

Däremot förefaller det vara så att kårerna inte har någon större direkt kontakt med sådana distans- eller nätuniversitetstudenter som studerar hemifrån, helt on-line etc. Deras eventuella behov känner man inte till. I de allra flesta fall gör man inga särskilda riktade insatser för denna kategori.

Studenthälsans svar visar att även de i de flesta fall inte gör några särskilda riktade insatser gentemot distansstudenter. Undantag utgörs även här av de lärosäten som har mycket utlokaliserad utbildning.

När det gäller dialog och kontakt via nätet så framför studenthälsan vid flera lärosäten att det finns sekretessproblem som inte är lösta vilket gör att dialog via nätet inte kan ske. Däremot anger flera att man vill arbeta för att ytterligare förbättra hemsidans information och kanske även särskilt rikta sig till distansstudenter. I sammanhanget kan nämnas att Umeå universitet nyligen inlett projektet e-Hälsa.

Kartläggningen förstärker känslan av att det finns en allt större medvetenhet om att det kan finnas anledning att göra vissa särskilda insatser på grund av att antalet distansstudenter blivit allt fler.

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	4
Studentkårernas uppgifter	4
Definition på distansstudier	4
Metod	4
Resultat	5
Blekinge tekniska högskola	5
Högskolan Dalarna	5
Högskolan i Borås	6
Högskolan i Gävle	7
Högskolan i Halmstad	7
Högskolan i Jönköping	7
Högskolan i Kalmar	7
Högskolan i Skövde	7
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	7
Högskolan i Kristianstad	8
Högskolan på Gotland	8
Karlstads universitet	8
Karolinska institutet	9
KTH	9
Linköpings universitet	9
Luleå tekniska universitet	9
Lunds universitet	10
Läraryhögskolan i Stockholm	10
Malmö högskola	10
Mittuniversitetet	10
Mälardalens högskola	11
Stockholms universitet	11
SLU	11
Södertörns högskola	11
Umeå universitet	11
Uppsala universitet	13
Växjö universitet	13
Örebro universitet	14
Sammanfattande diskussion	14

Inledning och bakgrund

Denna rapport utgör en komplettering till rapporten 'Kåravgifter och service'¹ vars målsättning var att ge en översiktlig bild av de olika studentkårernas arbete med att ta tillvara distansstudenternas intressen i sin verksamhet.

Tyngdpunkten i den rapporten låg på problematiken med att distansstudenter ibland tvingas vara medlemmar i flera studentkårer, utan att för den skull få bättre service än campusstudenter. Ytterligare ett syfte var att belysa distansstudenternas situation ur ett studenthälsoperspektiv, men då främst med fokus riktat mot lärosätena snarare än studentkåren.

Studentkårens uppgifter

I rapporten beskrivs kortfattat studentkårens uppgifter enligt högskolelagen² nämligen utbildningsbevakning, stödverksamhet, social verksamhet och studiesocial bevakning.

Med studiesocial bevakning menas det arbete som kårerna bedriver för att tillvarata studenternas intressen och förbättra deras situation i studiesociala frågor som hälso- och arbetsmiljöfrågor.

Definition på distansstudier

Här nyttjas samma vida definition på distansstudier som i 'Kåravgifter och service', citat;

Med distansstudier menas studier som bedrivs på annan ort än högskoleorten. Det kan röra sig om utbildning lokaliserad till andra campusorter (exempelvis bedriver Umeå universitet och Luleå tekniska universitet utbildning i Kiruna och Skellefteå), utbildning via lärcentra eller utbildning som bedrivs från studentens hem med eller utan IT-teknik. Gemensamt för all distansutbildning är att den i mer eller mindre utsträckning är flexibel i tid och rum.

Definitionen är vid i den meningen att den innefattar alla studier som bedrivs på annan ort än högskoleorten eller off campus vilket innebär att den kan innefatta även sådan utbildning som rent formellt inte kategoriserats som distansutbildning.

Den vida definitionen ger dock möjlighet att bättre fånga upp eventuella insatser och goda exempel utanför vad som kan sägas vara huvudfokus för, i detta fall studenthälsovården, nämligen traditionella campusstudenter.

Metod

I 'Kåravgifter och service' framförs att kontakten mellan studentkårer och distansstudenter är det första och nödvändiga steget innan kårerna kan börja driva studenternas frågor.

Studentkåren har i nuläget inte alltid en bra bild över distansstudenternas behov vilket gör det svårt att företräda studenterna gentemot lärosätena vad gäller t ex studenthälsovård. Distansutbildningen har ökat avsevärt under senare år och vid många lärosäten extremt i

---

¹ P-A Strandberg (2005), Myndigheten för Sveriges Nätuniversitet

² SFS 1992:1434, 1 kap, 4 §

samband med Nätuniversitetets tillkomst vilket gör att kårerna i de flesta fall är i början av fasen att nå och lära känna distansstudenterna.

Med syfte att ändå få en bild av studentkårernas arbete med att företräda studenterna vad gäller studenthälsovård valdes metoden att i steg ett ta kontakt med kårerna via e-post. Första utskicket gjordes 15 oktober men bara ett fåtal svar erhöles. Ett andra utskick gjordes därför 8 november varvid ytterligare ett antal svar erhöles. Utskick gjordes totalt till 40 kårer vid 28 lärosäten. Svar erhöles från 17 kårer som representerade 11 lärosäten.³

I steg två har utskick gjorts dels den 30 november, dels den 16 december direkt till studenthälsan vid respektive lärosäte. Utskick gjordes totalt till studenthälsan vid 29 lärosäten. Svar har när rapporten skrivs erhöles från 22 lärosäten.⁴

Ett fåtal frågor ställdes till respektive kår och studenthälsa med utgångspunkt från den vida definitionen av distansutbildning som avsåg dels utlokaliserad utbildning, dels formell distansutbildning.⁵

Resultat

Här redovisas kortfattat innehållet i svaren per lärosäte samt i vissa fall att inget svar erhöles inom ramen för tidsutrymmet för rapporten.

Inom parentes vid respektive lärosäte anges det antal distansstudenter som redovisas för respektive lärosäte i huvudrapporten 'Kåavgifter och service'. De uppgifterna bygger enligt den rapporten på siffror från framför allt HSV gällande 2004 men kan innehålla brister framför allt eftersom antalet studerande i utlokaliserad utbildning kan saknas vilket särskilt påverkar uppgifterna för de lärosäten som har stor omfattning av utlokaliserad utbildning.⁶

Blekinge tekniska högskola (1000)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Gör inte några särskilda insatser för distansstudenterna. Framför att de har tillgång till att söka Studenthälsan på samma villkor som övriga studenter. Inga åtgärder planeras framöver.

Göteborgs universitet (3400)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan Dalarna (400)

Studentkåren

---

³ Se bilaga 1

⁴ Se bilaga 1

⁵ Se bilaga 2

⁶ Framgår tydligt i svaren från t ex Umeå universitet där ett betydligt större antal än inom parentes anges

Svar har erhållits från både kåren i Borlänge och kåren i Falun.

Kåren i Falun anger att man gör särskilda riktade informationsinsatser via e-brev och genom att skicka ut kårens tidning. Kåren i Borlänge gör ingen motsvarande informationsinsats.

Kåreerna anger att Studenthälsovården är tämligen begränsad och består av en högskolepräst och två kuratorer som delar sin tid mellan huvudorterna Falun och Borlänge. Däremot har de inte någon riktad verksamhet mot filialerna i Leksand och Ludvika eller mot de distansutbildningar som sker via Internet, men är kontaktbara för alla studenter.

Studenthälsan

Studenthälsan har spelat in en kort sekvens där de, var och en, presenterar sig och vad man arbetar med inklusive ett kortfattat hur.

I övrigt svarar man ”Det pågår ingen direkt planering just nu, men vi är medvetna om att antalet studenter på distans ökar hela tiden och vi vill vara med där, och finnas till för dem. Detta kommer att innebära nya arbetssätt för oss och vi har kontakt med den avdelning här hos oss, som arbetar med detta för en vidareutveckling”.

Högskolan i Borås (800)

Studentkåren

Ger ingen särskild riktad information varken till studenter i utlokaliserad utbildning eller distansutbildning i övrigt. Dessa studenter får samma information som de som läser i Borås. Anger att man vet att det finns önskemål från studenter i Varberg att få en särskild länk på hemsidan.

Understryker att det är högskolan som står för studenthälsan. Studenthälsan har i nuläget ingen representation på Campus Varberg. Kåren har dock lyft frågan med tf rektor.

Framför att studenterna naturligtvis har tillgång till Studenthälsan när de är i Borås, även om det blir sällan.

Nu förs diskussioner mellan studentkåren och studentföreningen WEST som finns på Campus Varberg, där högskolan har en utbildning i logistik samt en lärarutbildning. Vid ett möte under hösten med WEST framfördes behovet av egen länk på hemsidan. Kåren ska även samköra besök i Varberg i samband med terminsstarten för att kunna svara på dessa frågor.

Studentkåren är representerad i Studenthälsans styrgrupp för att på så sätt bevaka studenternas intressen. Efter mötet med WEST har frågan om studenthälsovård tagits upp med tf rektor för att påpeka att de har ett ansvar gentemot dessa studenter. Kåren menar att det borde bli en samverkansfråga mellan de lärosäten som bedriver utbildningar i Varberg.

Studenthälsan

Gör ingen särskild insats för studerande off campus.

Anger att man planerar att ge samma information som till campusstudenter. Var man finns, vad man kan hjälpa till med och hänvisning till webbsidan.

Högskolan i Gävle (2200)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan i Halmstad (650)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Man gör f n inga särskilda insatser för nätstuderande. Men under hösten har man startat en satsning på att tillhandahålla ett nyhetsbrev via e-post för att underlätta informationen till studenter som inte regelbundet vistas på högskoleområdet och ser Studenthälsans aktuelltinfo på den permanenta anslagstavlan. ”Denna tjänst är naturligtvis bra för nätstudenterna men vänder sig till samtliga studenter”.

Man planerar även att under våren 2006 uppdatera hemsidan för att underlätta kontakt och hjälp till självhjälp utan krav på att studenten kommer in eller skriver in sig på mottagningen.

Högskolan i Jönköping (1500)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan i Kalmar (1500)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan i Skövde (400)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla (2400)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Högskolan i Kristianstad (600)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Man gör inga särskilda insatser för att nå studerande off campus och planerar i nuläget inga kommande insatser. Däremot försöker man hålla sin hemsida uppdaterad. Om läget förändras kommer man att försöka möta upp till de behov som föreligger för distansstudenter och för övriga studerande.

Högskolan på Gotland (1600)

Studentkåren

Har ingen utlokaliserad utbildning. Gör ingen riktad informationsinsats till distansstudenterna. Framför att diskussionerna och arbetet med distansstudenter bara är i sin linda trots att lärosätets distansstudenter utgör nästan hälften av studentpopulationen. Det rör egentligen planering och arbete mot distansstudenterna generellt och det allra mest primära (såsom information, kvalitetssäkring, studentinflytande) och något specifikt arbete gällande studenternas hälsa har inte påbörjats.

Studenthälsan

Idag gör man ingen särskild insats för att rikta sig till distansstudenter.

Man planerar att utforma en riktad information till distansstudenterna så att även de känner sig delaktiga i högskolans service. ”Att det sedan ska ske på nätet, i bästa fall med webbkamera blir en utmaning”.

Studenthälsan består idag av en person som även är samordnare för studenter med funktionshinder. ”Det är därför av stor vikt att distansstudenterna nås av riktad information om deras rätt till pedagogiskt stöd samt vid behov stöd av Studenthälsan”.

Karlstads universitet (2500)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Man gör inga särskilda insatser för distansstudenterna.

”De är lika välkomna till Studenthälsan som övriga studenter är. Vi har ca 2250 (av totalt 10000) som är registrerade för distansstudier. Många, många av dem är också registrerade för campusstudier. Det är med andra ord mycket populärt att vid sidan om sina ’ordinarie’ studier också följa en distanskurs på heltid”.

En diskussion ska tas upp om det är möjligt att särskilt vända sig till åtminstone de distansstudenter som läser heltidsprogram till lärare eller tandhygienist. ”Enstaka sådana studenter hör faktiskt av sig till Studenthälsan när de har s k ’närträffar’ på campus”.

I övrigt framför man: ”Vi får inte glömma bort att studenthälsan är ett komplement till sjukvården och primärvården: Distansstudenter behöver på vissa utbildningar inte besöka sitt universitet någon enda gång under studietiden. Deras närträffar äger ofta rum under lördag-söndag, om de över huvud har sådana”.

Karolinska institutet (900)

Studentkåren

Svar har erhållits från två av de tre kårerna (OF och SG). Båda svarar att de inte har några distansstudenter⁷

Studenthälsan

”KI har sjuksköterskeutbildning på distans i Norrtälje och på Gotland. Studenthälsan har telefonkontakt vid behov med Gotland och har besökt Norrtälje någon enstaka gång per kurs för allmän info. Det är allt så vitt jag känner till. Ingen annan planering pågår för distansstuderande från vår sida”.

KTH (900)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ej svarat

Linköpings universitet (1300)

Studentkåren

Svar har erhållit från två av de tre kårer som utskick gjordes till.

Den ena svarar att man inte har ansvar för studenthälsovården och därför vidarebefordrat frågorna till dem. Den andra svarar man håller på att kontrollera detta för att vara säkra på att det fungerar så som det är tänkt att fungera, innan man svarar huruvida det fungerar eller ej.

Studenthälsan

Man har avtal med Stockholms universitet för 60 studenter vid Carl Malmsten i Stockholm. Studenterna har möjlighet till avgiftsfria besök på Studenthälsan plus första hjälpen till alla nya studenter. Meddelar att man har liten del utbildning på annan ort och ingen distansutbildning.⁸

Luleå tekniska universitet (1800)

Studentkåren

Utskick gjordes till två kårer. Den ena svarade att man som kår har ett samarbete med studenthälsan vid LTU men att man inte har någon egen särskild information för distansstudenterna.

Studenthälsan

Studenthälsan marknadsför sin hemsida där man anger att studenterna är välkomna att ta kontakt och att man ska försöka möta deras behov så långt det går. ”Hemsidan ska kunna vara ett sätt att få kunskap och information som kan hjälpa i första skedet”.

Man har haft tankar om att kunna ge mer webbaserat stöd. Det har dock fallit hittills på grund av att frågor om kostnad, bemanning och säkerhet ej gått att lösa.

---

⁷ Av ’Kåravgifter och service’ framgår att KI 2004 hade ca 900 distansstudenter.

⁸ Av ’Kåravgifter och service’ framgår att LiU 2004 hade ca 1300 distansstudenter.

Lunds universitet (3900)

Studentkåren

Utskick gjordes till fyra kårer. En av dem svarar (Lundaekonomerna) att man inte gör någon särskild riktad informationsinsats och att om det skulle vara något så skickar man distansstudenter till studenthälsan i Lund.

Studenthälsan

Svarar att inga särskilda insatser görs för att nå studerande off campus.

I övrigt svarar man: ”Vi har nära 4000 individuella studiebesök per år. Vi träffar nu (några) studenter som geografiskt bor i Skåne och läser eller har nyligen läst något lektionsbundet på Lunds universitet samtidigt som de läser kurs på distans gentemot Lund eller annat nätuniversitet i landet. Det är mycket svårt att praktiskt och juridiskt arbeta med studenter utan att ha haft någon fysisk bedömningskontakt. Möjligen borde vi via vår hemsida bjuda in nätuniversitetsstudenter som bor utanför regionen för dialog om deras situation och vilken ohälsa, studiehinder som kan tänkas uppstå pga deras distansstudier”

Lärarhögskolan Stockholm (2000)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

”Vi har inga särskilda satsningar på distansstudenter, MEN - distansstudenter är förstås välkomna att ringa. Vi erbjuder ju alla studenter medicinsk och psykologisk rådgivning per telefon (även längre samtal). Via nätet är inte så bra, sekretessen är inte skyddad. Däremot har vi ju vår hemsida, med pdf-filer i alla möjliga ämnen”.

Malmö högskola (2300)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Ingen särskild insats görs. En del av de vanliga insatserna når dock denna kategori. På hemsidan kan studenter hitta hälsofrämjande och hälsoförebyggande information genom vidarelänkning och nedladdbara dokument. Två gånger per termin skickas ett nyhetsbrev ut via e-post till alla studenter inklusive de på distans. Där ger man bl a tips och råd kring hälsa och studier. Telefonrådgivning kan nyttjas av distansstudenterna dels på särskilda tider, dels därutöver till sjuksköterska. Dessutom information i katalogen och annan marknadsföring. Några ytterligare åtgärder planeras inte.

Mittuniversitetet (5000)

Studentkåren

Utskick gjordes till tre kårer. En svarar (Östersund) att man inte gör någon särskild informationsinsats och att det inte bedrivs någon särskild hälsovård för distansstudenter. Framför att studenthälsovården f o m 2006 kommer att bedrivas av Mittuniversitetet där man anställer en hälsosamordnare med ansvar för alla fyra orterna och med syfte att dra upp de strategiska riktlinjerna för studenthälsan vid universitetet. Mottagningsverksamheten kommer att köpas in. Distansstudenterna har utpekats som en eftersatt grupp och förebyggande hälsovård kommer att prioriteras.

Studenthälsan

Idag gör man ingen särskild insats för dessa studenter. Anger att man håller på att omorganisera studenthälsan och att det pågår nyrekrytering av en person som ska samordna alla förebyggande insatser och i första hand utreda behoven från alla studerandegrupper. Man kommer dessutom att köpa sk bastjänster från den redan upphandlade företagshälsovården och använder sig då av det statliga ramavtal som VHS upphandlat. Den nya organisationen ska vara klar i jan-feb 2006.

Mälardalens högskola (1900)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Man arbetar inte specifikt med distansstudenterna, men anger att de studenterna kommer på besök ibland. Framför stort intresse av att få ta del av kartläggningen för att kunna få tips och idéer från lärosäten som kommit längre.

Stockholms universitet (700)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Man gör inga särskilda insatser. Meddelar att alla studenter har tillgång till nätinformation på hemsidan. "Den student som inte bor i Stockholms omnejd har svårt att utnyttja servicen. Vi erbjuder dock möjlighet till telefonkonsultation. Stöd via mail kan inte erbjudas eftersom sekretessproblemen inte är lösta".

SLU (300)

Studentkåren

Utskick har gjorts till en av kårerna, Skogshögskolans studentkår. Svarar att man inte har några distansstudenter.⁹

Studenthälsan

Gör inga särskilda insatser men anger att eftersom SLU är representerade på flera orter så innebär det att studenten inte har så lång till närmaste SLU och därmed till Studenthälsan eller motsvarande.

Södertörns högskola (150)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Gör inget specifikt för denna grupp och har ej några planer att göra det.

Umeå universitet (4600)

Studentkåren

Utskick har gjorts till tre kårer. Samtliga har svarat.

---

⁹ Av Kåravgifter och service framgår att denna kår i princip bara har campusstudenter.

Medicinarkåren framför att för att få svar på frågor rörande studenthälsovård bör studenthälsan kontaktas och att det inte är kårens uppgift att informera om studenterna om studenthälsovården. Vad gäller sådana frågor hänvisar man studenterna vidare.

Naturvetar- och teknologkåren svarar att man varje år skickar ett särskilt välkommbrev dels till studenter på utlokaliserade orter, dels till distansstudenter. I dessa brev tar man upp vad studenten kan få hjälp med via kåren. Man har tagit upp t ex utbildningsbevakning och den studiesociala biten som sker via universitetet. Dessutom tar man upp lite om skyldigheter och rättigheter samt ger lite tips om var man kan hitta sådan information på nätet.

När det gäller hälsovård så framför man att den hälsovård som är på orterna är antingen via universitetet eller lokala samarbeten. Vad gäller hälsovård för distansstudenter så säger man att universitetet inte erbjuder någon särskild hälsovård men att de har möjlighet att ta del av den när de är på campus och att de alltid kan ringa studenthälsan och få tala med t ex kurator och psykolog. Rent generellt så har man inom NTK diskuterat problemet med att mer och mer av ansvaret för att sprida information om universitetets verksamheter skjuts över på kåren. Vilken ansvarsroll har kåren egentligen? Hur mycket kan universitetet lägga över på kårerna?

Umeå studentkår, som har en särskild utbildningsbevakare off campus, svarar vad gäller utlokaliserad utbildning att man gör en särskild riktad informationsinsats. Man informerar studenterna om den studenthälsovård som finns i samband med information om kårens verksamhet. Dessutom informerar man på hemsidan, i nyhetsbrev och på anslagstavlor. I fortsättningen kommer man även att informera studenterna i samband med första utskicket vad gäller kåravgiftsbetalning. Svarar att det på orterna finns studenthälsovård men att man på de mindre hänvisas till vårdcentralen. I Örnsköldsvik finns sjuksköterska, läkare och präst (en timme vardera per vecka). I Skellefteå finns en kurator på halvtid med hälsorådgivning och samtalsstöd. I Kiruna finns viss hälsovård i form av rådgivning, samtalsstöd och sjukgymnastik.

När det gäller distansstudenter så ger man viss riktad information på hemsidan. Framöver kommer även information i samband med utskick av faktura för kåravgift. För dessa studenter finns ingen särskild hälsovård annat än via telefon och när studenterna är i Umeå.

Kåren framför att den studenthälsovård som finns i Umeå fungerar mycket väl och är uppskattad. I dagsläget förs diskussioner kring vilken service och hälsovård som ska bedrivas på de utlokaliserade orterna. Även Studentcentrum (som innefattar Studenthälsan) har börjat diskutera hur man kan förbättra sin service till det ökande antal studenter som läser på distans/decentraliserat. I slutändan, menar kåren, är det en resursfråga i vilken omfattning kommuner/universitet/landsting ska bekosta studenternas hälsovård.

Studenthälsan

UmU har fem filialer i Kiruna, Skellefteå, Lycksele, Örnsköldsvik och Sollefteå. UmU erbjuder hälsovård för studenterna vid dessa filialer genom samverkansavtal med andra lärosäten.

UmU:s studenter i Kiruna har tillgång till studenthälsovård via ett hängavtal med LTU och LTU har ett avtal med Previa. Studenterna kan få hjälp med hälsorådgivning, studiemiljöfrågor, samtalsstöd och sjukgymnastik.

I Skellefteå finns studenthälsovård genom ett gemensamt finansierat avtal mellan UmU, LTU och Skeria utveckling. Studenterna har tillgång till en kurator.

I Örnsköldsvik erbjuds hälsovård via ett avtal med MiUN. Här har studenterna tillgång till sjuksköterska och en läkare samt en studentpräst som kostnadsfritt tillhandahålls av Svenska kyrkan.

När det gäller Lycksele och Sollefteå finns ingen särskild hälsovård på orten.

Vad gäller de ”rena” distansstudenterna måste de idag kontakta Studenthälsan på campus i Umeå.

Det pågår en planering av s k eHälsa som på sikt kan bli en naturlig del av hälsovården. ”Detta inte minst mot bakgrund av det stora antalet distansstudenter (ca 6000). Dessa distansstudenter finns utspridda över en betydande geografisk areal och har rätt till samma studenthälsovård som studenter på campus. Hur denna eHälsa exakt ska bedrivas har vi i nuläget ingen bestämd uppfattning om. I syfte att komma framåt i frågan och för att nå större kunskap om vad begreppet och företeelsen eHälsa är, gör f n Studentcentrum vid UmU en förstudie av eHälsa”.

I övrigt anger man att man genom att bygga upp en fungerande hälsovård för studenter off campus åstadkommer två saker. ”Dels får även de studerande på distans (och vid UmU:s filialer) den hälsovård de har rätt till, dels kan förhoppningsvis examinationsfrekvensen hållas på en hög nivå genom att olika studiesociala och medicinska problem tidigt identifieras och åtgärdas”.

Uppsala universitet (3200)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

Anger att all information om Studenthälsan som går ut skriftligt (infoguide) kommer även distansstudenterna till del. Vid vissa institutioner kommer distansstudenterna till inskrivningen och då är Studenthälsan med och informerar om verksamheten.

Via nätet har Studenthälsan e-postrådgivning som är tillgänglig för alla studenter inklusive alla off campus.

Växjö universitet (3500)

Studentkåren

Gör normalt ingen särskild informationsinsats för studenter i utlokaliserad utbildning. Kan dock ske i samband med besök på platsen. Hänvisar till Studenthälsan. Ger ingen särskild information till distansstudenter.

Studenthälsan

Apropå särskilda insatser svarar man: ”Nej inte direkt – de får i princip samma skriftliga information som övriga nyantagna studenter.”

Vad gäller planerade insatser svarar man: ”Vi funderar på att göra en hemsida/plats på webben som mer tar hand om distansstudenternas praktiska frågor och även ger tips och stöd för lite mjukare frågor”.

I övrigt anger man: ”Denna grupp är alltid svår att nå – oavsett om det rör sig om information/demokratiska påverkansmöjligheter eller andra ’kringfunktioner’ kring studierna. Vi brottas ständigt med dessa frågor”.

Örebro universitet (2100)

Studentkåren

Ej svarat

Studenthälsan

För närvarande gör man inga särskilda insatser för den här kategorin. Man har en styrgrupp som är ansvarig för inriktningen och kartläggningsförfrågan har skickats vidare även till den.

Sammanfattande diskussion

I rapporten ’Kåravgifter och service’ beskrivs kortfattat studentkårens uppgifter enligt högskolelagen¹⁰ nämligen utbildningsbevakning, stödverksamhet, social verksamhet och studiesocial bevakning.

Med studiesocial bevakning menas det arbete som kårerna bedriver för att tillvarata studenternas intressen och förbättra deras situation i studiesociala frågor som hälso- och arbetsmiljöfrågor.

I ’Kåravgifter och service’ skriver P-A Strandberg i den sammanfattande diskussionen vad gäller studenthälsovård bl a att kontakten mellan studentkårer och studenter är det första och helt nödvändiga steget innan studentkåren kan börja driva studenternas frågor och att det är svårt att företräda studenterna gentemot lärosätena innan man känner till vilka frågor som är angelägna för studenterna.

Dessutom är det förstås så att studentkåren inte har ett eget ansvar för studenthälsovården men ett intresse av att tillvarata studenterna intressen. Detta framgår av svaren i denna kartläggning bl a på så sätt att en del studentkårer direkt hänvisat frågan vidare till lärosätets studenthälsovård.

Andra kårer, ofta med större erfarenhet av distansutbildning och utlokaliserad utbildning, har beskrivit hur man på olika sätt arbetar med frågan och att man har stor kännedom om de faktiska förhållandena vid sitt lärosäte. Vissa kårer har angett att man sitter i Studenthälsans styrgrupp eller motsvarande.

Särskilt i de fall där lärosätet har omfattande utlokaliserad verksamhet förefaller kårerna vara mycket aktiva. Detta ligger ju i sakens natur eftersom man här företräder studenter som i allmänhet läser på heltid och i en miljö som motsvarar campus. Dessa studenter når man förhållandevis enkelt och man känner bättre deras behov. Vid Umeå universitet, som har mycket utlokaliserad utbildning, har en av kårerna en särskilt ansvarig för bevakning av

---

¹⁰ SFS 1992:1434, 1 kap, 4 §

frågor rörande off campus vilket då i första hand i nuläget innebär studentfrågor på en handfull utlokaliseringsorter.

Däremot förefaller det vara så att kårerna inte har någon större direkt kontakt med sådana distans- eller nätuniversitetstudenter som studerar hemifrån, helt on-line etc. Deras behov känner man inte till. I de flesta fall gör man inga särskilda riktade insatser för denna kategori. De får samma information som övriga på hemsidan, per post etc. Kåren vid t ex Högskolan Dalarna anger dock att man gör särskilda riktade informationsinsatser via e-brev och genom att skicka ut kårens tidning.

Denna kartläggning förstärker känslan av att det finns en allt större medvetenhet om att det kan finnas anledning att göra vissa särskilda insatser på grund av att antalet distansstudenter blivit allt fler. Studentkåren vid högskolan på Gotland anger t ex att man idag inte gör någon riktad informationsinsats till distansstudenterna och att detta arbete bara är i sin linda trots att lärosätets distansstudenter utgör nästan hälften av studentpopulationen.

Studenthälsan vid högskolan på Gotland anger att man planerar att utforma en riktad information till distansstudenterna så att även de känner sig delaktiga i högskolans service och att det sedan genom att ske på nätet och i bästa fall via webbkamera kommer att utgöra en särskild utmaning. Studenthälsan vid högskolan Dalarna beskriver att man har spelat in en sekvens där de, var och en, presenterar sig och vad man arbetar med inklusive hur.

Studenthälsans svar visar att man i de flesta fall inte gör några särskilda riktade insatser gentemot distansstudenter. Undantag utgörs av de lärosäten som har mycket utlokaliserad utbildning t ex Umeå universitet, Luleå tekniska universitet samt Mittuniversitetet men vid det senare lärosätet vid ett antal olika formella campus. Här förekommer samarbeten mellan lärosätena och berörda kommuner vilket ger studenterna tillgång till sjukvård, kurator och i vissa fall även präst.

Studenthälsan vid Umeå universitet berättar om ett projekt som just startat i samverkan med Studentcentrum rörande s k 'eHälsa'. I detta projekt vill man definiera vad detta kan innebära och vilka problem och möjligheter som finns.

När det gäller dialog och kontakt via nätet så framför studenthälsan vid flera lärosäten att det finns sekretessproblem som inte är lösta vilket gör att dialog via nätet inte kan ske. Däremot anger flera att man vill arbeta för att ytterligare förbättra hemsidans information och kanske även särskilt rikta sig till distansstudenter.

Studenthälsan vid Karlstads universitet pekar på att många av de som läser på distans även läser på campus och därför når studenthälsan ganska enkelt. Man anger också liksom andra lärosäten att distansstudenter naturligtvis är välkomna till studenthälsan när man har sina 'närträffar' på campus.

Samma studenthälsa pekar på att man inte får glömma bort att studenthälsan är ett komplement till sjukvården och primärvården och att distansstudenter ofta inte behöver besöka sitt universitet någon enda gång under studietiden och att man i den mån man har närträffar på campus ofta har dem lördag-söndag.

Studenthälsan vid Lunds universitet anger bl a att det är mycket svårt att praktiskt och juridiskt arbeta med studenter utan att haft någon fysisk bedömningskontakt. Samtidigt

skriver man att man via hemsidan möjligen borde inbjuda in nätuniversitetsstudenter som bor utanför regionen för dialog om deras situation och vilken ohälsa, studiehinder som kan tänkas uppstå pga deras distansstudier.

Studenthälsan vid Växjö universitet anger bl a att distansstuderande alltid är svåra att nå – oavsett om det rör sig om information/demokratiska påverkansmöjligheter eller andra kringfunktioner kring studierna och att man ständigt brottas med dessa frågor.

Sändlista inklusive uppgift om svar

Lärosäte	Studentkåren	Studenthälsan
Blekinge tekniska högskola	Nej	Ja
Göteborgs universitet	Nej	Nej
Högskolan Dalarna	Ja	Ja
Högskolan i Borås	Ja	Ja
Högskolan i Gävle	Nej	Nej
Högskolan i Halmstad	Nej	Nej
Högskolan i Jönköping	Nej	Nej
Högskolan i Kalmar	Nej	Nej
Högskolan i Skövde	Nej	Nej
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	Nej	Nej
Högskolan Kristianstad	Nej	Ja
Högskolan på Gotland	Ja	Ja
Karlstads universitet	Nej	Ja
Karolinska institutet	Ja	Ja
KTH	Nej	Nej
Linköpings universitet	Ja	Ja
Luleå tekniska universitet	Ja	Ja
Lunds universitet	Ja	Ja
LHS	Nej	Ja
Malmö högskola	Nej	Ja
Mittuniversitetet	Ja	Ja
Mälardalens högskola	Nej	Ja
Stockholms universitet	Nej	Ja
SLU	Ja	Ja
Södertörns högskola	Nej	Ja
Umeå universitet	Ja	Ja
Uppsala universitet	Nej	Ja
Växjö universitet	Ja	Ja
Örebro universitet	Nej	Ja

Utskick till studenthälsovården vid respektive lärosäte

.....

Studenthälsovård för distansstudenter

Antalet distansstuderande har kraftigt ökat under senare år. Fler än femtiotusen studerar nu på distans i landet. En bidragande orsak till ökningen är tillkomsten av Nätuniversitetet, ett samarbete där fler än trettio lärosäten nu deltar. Vissa lärosäten har relativt få distansstudenter, andra kan ha flera tusen.

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet ska främja denna utveckling. Detta sker i stor utsträckning genom att stödja olika samverkansprojekt. Samverkan med studentkårerna är ett sådant område där diskussioner pågår för att främja utvecklingen av service även till distansstudenter. En kartläggning med fokus på distansstuderande har gjorts under året rubricerad "Kåravgifter och service".

I denna kartläggning berörs i mycket liten utsträckning studenthälsovården. Jag har därför fått i uppdrag att komplettera kartläggningen med fler uppgifter i denna fråga och har därför i steg ett kontaktat studentkårerna för att få deras bild av läget. Men, studentkårerna har i de flesta fall mycket liten insikt i frågor som rör studenthälsan. Därför vänder jag mig nu till er för att få svar på några frågor.

Frågorna rör alltså distansstuderande. I just detta fall gör vi en mycket vid tolkning genom att vi här inräknar alla som studerar off campus det vill säga inom både utlokaliserad utbildning och renodlad distansutbildning.

Mina frågor är:

1. Gör ni någon särskild insats för att nå studerande off campus?
2. Vid ja, beskriv mycket kort vad insatsen består av
3. Pågår det någon planering för kommande insatser?
4. Övriga kommentarer

Jag vore som sagt mycket tacksam för svar senast 9/12. OBS! Svaren kan vara kortfattade. I vissa fall kanske svaret är nej på fråga 1 och 3, men även de svaren är värdefulla att erhålla.

Det kan vara så att detta brev hamnat "på fel bord" och jag vore därför tacksam om brevet i så fall kan vidarebefordras till rätt person.

Med vänlig hälsning

Hans-Olof Forsberg
Handläggare